

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Mundus Aspectabilis Philosophice Consideratus

Falck, Joseph

Augustae Vindelicorum, 1740

§. III. De Virga Divinatoria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95848](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95848)

conveniunt; alia e contra hominis ægroti, foetentis, nobis nocent & disconveniunt; ita etiam contrarietas quædam aut convenientia oriri potest ratione constitutionis moralis, quam ex actionibus in alio advertimus, aut quæ seipsam in vultu prodit. Sic mansueto placet homo pacatus, non item iracundus: sobrius sobrius, non ebriosus: idem de superbis, avaris & aliis dicendum. Præterea ad inclinationem aut aversionem plurimum facit apprehensio, quam sibi quisque format de objecto. Interim constans & vera virtus ad sui amorem etiam rebelles denique compellit voluntates.

§. III.

De Virga Divinatoria.

Virga hæc, etsi ex alio quoque ligno, uti alno, æsculo, modò porosum sit & leve, fieri possit, censetur tamen optima, si fiat ex corylo, ita ut ramus, ex quo illa fit, adhuc tener sit, nec anni ætatem superet. Virgula hæc in crassitie vix habet digitum, in longitudine non omnino pedes duos: ex una parte bifurcata est, ut ambabus possit teneri manibus horizontaliter, parte superiori manus versùs terram versâ: in hoc situ si lentè procedatur iis in locis, ubi latitant aquæ & mineralia, inflectitur virgula, & aurum, argentum, aquas latentes indicat. Id explicatur per halitus ascendentes, qui dum poros virgæ subeunt, eam inflectunt. Rem confirmant variis experienciis, unam affero: fit virga lignea, cujus extremitas una ferrea, ponatur hæc in æquilibrio, quamprimum calore inferiùs dissolvetur vitriolum, halitus ascendens adhærebit ferro, quod imbuet colore cupreo, & ea ex parte inflectet virgam. Jam quòd ascendant vapores è locis subterraneis & aquosis, id jam olim advertit Vitruvius, quin & ipsi testantur oculi: quòd etiam ex mineralibus ascendant halitus, id plus quàm satis experiuntur illi, qui in mineris laborant; unde inclinatio virgulæ suam habet causam physicam, quod confirmatur à viris experientissimis & fide dignissimis.

Neque obstat 1. quòd virga non æqualiter inflectatur in omnium manibus; potest enim manus per humorem aut calorem aliquid de suo addere, quod virgæ poros aut fibras laxet, aut aliter inflexionem juvet. Neque obstat 2. quòd virga non ita inflectatur, si immediatè supponatur aqua; aliter enim penetrat & ascendit vapor è locis subterraneis, alienis particulis mixtus, & calore in altum sublatus, præsertim ad ortum solis, sicut alia est vis vaporis aquæ bullientis quàm frigidæ: alius item halitus è minera, quàm è crumena. Deinde non sola gravitas vaporis adhærentis virgam inflectit, sed vapor intra fibrarum longitudinem penetrans multum quoque contribuit, ut virga vaporum tramitem sequatur, uti inferiùs de lingula magnetica dicitur, quæ versùs polos semper magis ac magis inclinatur. Certè si lingula ferrea, quæ priùs erat in æquilibrio, post contactum magnetis statim inclinatur, cur id non possint certis temporibus & locis vapores & halitus in virga coryli? Sic eadem virga, referente Ozana, vertitur cum avicula ad ignem. Vis sese insinuandi intra poros jam explicata est superiùs, & ampliùs patebit ex dicendis.

Uti autem præstantem hujus virgulæ usum concesserim in pluribus, sic vehementer suspicor, ne aliqui eadem abutantur, dum volunt detegere agrorum limites, fures & furta, aliæque similia. Mirum omnino est, quod ex actis judiciorum

dicialibus refert Vallemontius in sua *Physica occulta* cap. 2. de rustico Lugdunensi Jacobo Aymar, qui anno 1692. ope virgulæ divinatoriæ tres homicidas per 45. leucas itinere terrestri & fluviatili insecutus est, quorum unus deprehensus rotæ supplicio Lugduni affectus est: qua in urbe redux Jacobus securim cruentam homicidii instrumentum inter alias similes in horto defossas, clausis etiam oculis coram testibus ope suæ virgulæ aliquoties detexit. De hoc effectu diu multumque disputatum fuit; & licet quidam aliter sentirent, tamen P. Malbranche, cui assenserunt alii, consideratis distantia & aliis, non dubitavit illum attribuire magiæ nigræ, de qua inferiùs.

§. IV.

De Venenis & medicaminum viribus.

PER mechanicas affectiones rursus hæc omnia conantur explicare Neoterici: sic dicunt, vitrum contusum enecare, non qualitate occulta, sed partium figura & duritie, intestinorum membranas vulnerante, quod vel ex eo patet, quia dum in minutissimum pulverem comminuitur; penè est innocuum. Eandem dicunt esse rationem venenorum ferè omnium, quæ suâ acrimoniâ partes exedunt. Unde remedia in venenis corrodentibus, quale est arsenicum, sunt pingua & unguinea, uti oleum, butyrum, aut lac in copia, & similia, quæ acrimoniam retundunt, sales acres intricant, & per evacuationem secum asportant. In venenis verò sanguinem & humores coagulantibus adhibentur antidota contraria, quæ sanguinem cum humoribus moveant, & corpus calefaciant, uti theriaca &c.

Non dissimili ratione acria medicamenta irritatione quadam partes membranas & nervosas exstimulant, & lacescunt: quæ verò sunt acredinis expertia, ut manna, cassia, pruna, partium fluxilitate & lavore purgant, dum fibras relaxant & emolliunt. Sunt, quæ partium mobilitate & subtilitate maximâ sibi innatâ in venas & arterias citò penetrant, & sanguinem exagitant: sic radix hellebori fonticulo admota alvum subducit, & vomitum quandoque movet. Ratio est, quia sanguis hac velut tabe infectus, & circulatione sua in ventriculum illabens, ad expulsionem illum stimulat: idem præstat pulvis cantharidum vel solis manibus attritus. Sic etiam quidam solo medicaminum odore purgantur, ob attracta scilicet per nares volitantia medicamenti corpuscula.

Hinc etiam intelligitur aphorisma illud Hippocratis, Medicis familiare: contraria contrariis curantur, frigida calidis, calida frigidis, activa passivis &c. Sic quæ aciditatem temperant, dolores ex ea provenientes leniunt: tales sunt oculi seu lapides cancrorum, & alia quæ cibi, potûs, & sanguinis aciditatem temperant. Scorpionum morsus per ipsum scorpionem in vulnere contusum curatur; quia corpuscula venenata in ipsam scorpionis substantiam resiliunt, eisque adhærent: quod clariùs patet in bufonibus ad solem exsiccatis, si vel in pera, vel ad collum deferantur suspensi, ubi ad ægrotum contagioso morbo, vel peste laborantem accesseris, vel venenatus fuerit aër, illico bufonis inflatur cutis, accedentibus scilicet venenatis aut impuris particulis. Quidam lapides extrinsecus admoti sanguinem sistunt: quædam verò venena sanguinem in venis figunt & congelant, ut morsus viperæ; hinc corporis sequitur intumescencia, quia sanguis coagulatus ex arteriis manans sistitur: nonnulla sanguinis fermentatio-